Муркаш район хаҫачӗ

Ҫӗнтерӳ ялавӗ

1944 ҫулхи майӑн 5-мӗшӗнчепе тухать

59 (7699) № * Шӑмат кун, 2009 ҫулхи июлӗн (утӑ) 25-мӗшӗ * Хакӗ ирӗклӗ

Вырма - 2009

Паян-ыран вырмана тухмалла

Кӑҫал пӗрлешӳллӗ хуҫалӑхсен пурӗ 15 пин гектара яхӑн тӗш тырӑпа пӑрҫа йышши культурӑсене пуҫтарса кӗртмелле. Паян уй-хире тухсан вара тырӑ-пулӑ ӑнса пулни куҫкӗрет. Ҫавӑнпа та ӑна ҫухатусемсӗр пухса кӗртесси – ҫӗр ӗҫченӗ умӗнче тӑракан паянхи тӗп задача.

«Оринино» ял хуҫалӑх производство кооперативӗн комбайнерӗсемпе вӗсене пулӑшаканӗсем паян пӗр ҫын пек машинӑпа трактор паркӗнче «хир карапӗсене» ӗҫе хатӗрлесе ҫитерчӗҫ. Ҫак ӗҫре тӑрӑшулӑх кӑтартакансем паянхи сӑн ӳкерчӗкре (сулахайран сылтӑмалла): комбайнера пулӑшаканӗсем А. Вязов, Г. Муравьев тата В. Музыков (сылтӑмри), 31-мӗш вырмана хутшӑнакан Вячеслав Осипович Медов комбайнер (сылтӑмран иккӗмӗшӗ).

А. БЕЛОВ.

Район аталанӑвӗ: пӗрремӗш ҫур ҫул

Ял хуҫалӑхӗ

Районта кӑҫалхи пӗрремӗш ҫур ҫулта аш-какай 2967,7 тонна туса илнӗ. Ку вӑл иртнӗ ҫулхи ҫав вӑхӑтрипе танлаштарсан 91,8 процент пулать. Вӑл шутран пысӑк ял хуҫалӑх предприятийӗсенче ӑна 549,8 тонна (62 процент), ял ҫыннисен хуҫалӑхӗсенче 2156,2 тонна (108,4 процент) туса илнӗ.

Сӗт пӗтӗмпе 24035,1 тонна (101,2 процент) хатӗрленӗ. Вӑл шутран пысӑк ял хуҫалӑх предприятийӗсенче сӗт туса илесси 8 процент чакнӑ, 4249,9 тоннӑпа танлашнӑ. Ял ҫыннисем сӗт 19103,5 тонна (105,5 процент) туса илнӗ. Кашни ӗне пуҫне сӗт суса илесси вара вӑтамран 2450 килогрампа (109,8 процент) танлашнӑ.

Самӑртма хупнӑ мӑйракаллӑ шултра выльӑхсен талӑксерен вӑтамран 529 грамм (100,8 процент), сыснасем 336 грамм (100,6 процент) ӳт хушнӑ. Пӑрусем пӗтӗмпе 1302 пуҫ (94,5 процент), сысна ҫурисем 7776 пуҫ (94,4 процент) илнӗ.

Усӑ куракан кашни 100 гектар ҫӗр пуҫне выльӑх-чӗрлӗх продукцине туса илессине пӑхас пулсан, аш-какай кӑҫал пӗрремӗш ҫур ҫулта районӗпе вӑтамран 47,1 центнер туса илнӗ. Ку вӑл пӗлтӗрхинчен 8,2 процент сахалрах. Сӗт илесси 377 центнертан 381,5 центнера ҫитнӗ.

Мӑйракаллӑ шултра выльӑхсем хальхи вӑхӑтра 17951 пуҫ шутланаҫҫӗ е пӗлтӗрхи ҫав вӑхӑтринчен 6,5 процент сахалрах. Пысӑк ял хуҫалӑх предприятийӗсенче вӗсен шучӗ 7,5 процент чакнӑ. Уйрӑм ҫынсен хуҫалӑхӗсенче те унччен мӑйракаллӑ шултра выльӑхсем 12611 пуҫ шутланнӑ пулсан, халӗ 12113 пуҫ юлнӑ. Ӗнесем пӗтӗмпе 9810 (пӗлтӗр 10643) пуҫ – 92,2 процент. Пысӑк ял хуҫалӑх предприятийӗсенче вара вӗсен шучӗ 10,5 процент, ял ҫыннисен хуҫалӑхӗсенче 4,3 процент, хресчен-фермер хуҫалӑхӗсенче 43 процент чакнӑ.

Раҫҫейре

Ҫитес ҫул пенси 50 процента яхӑн ӳсет

Правительство ҫитес ҫул пенсие ҫуррине яхӑн ӳстерме палӑртать. Кун пирки Владимир Путин премьер-министр пӗлтернӗ. «2010 ҫулта пенсисем вӑтамран 45,9 процент ӳсмелле, ҫапла вара ватлӑхпа паракан ӗҫ пенсийӗ вӑтамран 8 пин тенкӗрен иртмелле»,– тенӗ вӑл.

«Пенси системине ҫӗнетсе улӑштарасси, пенсисене ӳстересси пирӗн бюджет политикинче малти вырӑнта тӑрать»,– палӑртнӑ правительство пуҫлӑхӗ. Кирлӗ укҫа-тенкӗне тупма резерв фончӗсен майӗсемпе усӑ кураҫҫӗ. Ҫак плансене пурнӑҫлама малтан палӑртнӑ хӑш-пӗр ӗҫсене вӑя кӗртессине чарса тӑраҫҫӗ.

«Ҫапла майпа эпир аслӑ ӑру умӗнчи тивӗҫе пурнӑҫлатпӑр ҫеҫ мар, ҫӗнӗ тата эффективлӑ пенси системине нумай вӑхӑтлӑха туса хуратпӑр»,– тенӗ Путин.

Район администрацийӗнче

Паянхи кун ыйтӑвӗсене тишкерчӗҫ

Тӗнчери финанс кризисне пула предприятисем малтанхи вӑйпа ӗҫлейменни район бюджетне те сулӑмлӑнах пырса ҫапать. Ҫавӑнпа та ҫак кунсенче иртнӗ район пуҫлӑхӗ ҫумӗнчи ял тӑрӑхӗсен пуҫлӑхӗсен канашлӑвӗн ларӑвӗнче чи малтан кӑҫалхи 1 ҫур ҫулта ял тӑрӑхӗсен бюджечӗ мӗнле пурнӑҫланнине пӑхса тухрӗҫ. Кашни ял тӑрӑхӗпех бюджетӑн тупӑш тата тӑкакламалли пайӗсем мӗнле пурнӑҫланнине тӗплӗн тишкерчӗҫ. Тӳрех каламалла, бюджетӑн тупӑш пайӗ палӑртнинчен сахалрах пурнӑҫланнӑ. Ҫавӑнпа та район пуҫлӑхӗ, асӑннӑ канашӑн ертӳҫи Ю.А. Иванов ял тӑрӑхӗсенче налукӑн кашни тӗсне пуҫтарасссипех, тупӑш илмелли ытти майсемпе тимлӗн ӗҫлемеллине, ҫавӑн пекех пур укҫа-тенкӗпе тӗллевлӗ тата вӑхӑтра усӑ курмаллине палӑртрӗ.

Паян халӑха хумхантаракан ыйтусенчен пӗри вӑл – шывпа тивӗҫтересси. Апла пулсан шыв башнисене ял тӑрӑхӗсем ҫине куҫарас ыйтупа та вырӑнсенче ҫине тӑрса ӗҫлемелле. Пӗвесемпе плотинасене тирпейлесе тӑрассине те куҫран вӗҫертмелле мар. Ларура ялсенчи коммуналлӑ тата транспорт инфраструктурин объекчӗсене паспортизацилес ыйтӑва пӑхса тухнӑ май ытти самантсем ҫинче те чарӑнчӗҫ.

Вӑл е ку предприятири пӗтни е ятне улӑштарни унта ӗҫленӗ ҫынсемшӗн пенси ҫулне тухсан та чӑрмав пулса тӑрать. Документсене муниципаллӑ архива паман пирки вӑл е ку документа тутарма чылай вӑхӑт ҫухалать. Ларура ял тӑрӑхӗсен архивӗсене йӗркелесси ҫинчен те калаҫу пулчӗ.

Ҫавӑн пекех ҫӗр ыйтӑвӗсене муниципалитет енчен контроллесе тӑрас тата ытти ыйтусене тишкерчӗҫ.

Л. ТУКТИНА.

2010 ҫулта – халӑх ҫыравӗ

Ҫитменлӗхсене пӗтермелле

2010 ҫулта иртекен Пӗтӗм Раҫҫейри халӑх перепиҫне хатӗрленесси пирӗн районта мӗнле пулса пырать? Шӑп ҫак ыйту тавра пулчӗ те ӗнтӗ иртнӗ эрне кун Пӗтӗм Раҫҫейри халӑх перепиҫне хатӗрленсе ирттерессипе ӗҫлекен районти комиссин ларӑвӗ. Ӑна район пуҫлӑхӗ, асӑннӑ комисси председателӗ Ю.А. Иванов ертсе пычӗ.

Чӑвашстатӑн Муркаш районӗнчи пайӗн тӗп специалист-эксперчӗ З.И. Виноградова пӗлтернӗ тӑрӑх, адрес хуҫалӑхне июлӗн 1-мӗшӗ тӗлне пӗтӗмпех йӗркене кӗртсе ҫитермелле пулнӑ. Анчах та ку енӗпе районта ӗҫе вӗҫленӗ теме ҫук-ха. Ҫак кун тӗлне районӗпе пӗтӗмпе 767 ҫурт ҫинче номерсем пулман, 97 ҫуртӑн вӗсем тутӑхса ларнӑ. Пурӗ 536 номер ҫакнӑ. Урам ячӗсене кӑтартакан 42 аншлаг пулман пулсан, 50 вырнаҫтарнӑ.

Перепиҫе хатӗрленсе туса ирттернӗ тепӗр ӗҫ – шалти ӗҫсен пайӗн тата миграци службин ӗҫченӗсем граждансем пурӑнакан вырӑнта регистрациленнипе учетран тухасси мӗнле пулса пынине тӗрӗслени.

Ҫакна та палӑртмалла, перепиҫ пӗтӗмлетӗвӗсене автоматизациленӗ майпа пӑхса тухма ял тӑрӑхӗсенче ялсенчи ҫуртсен малтанласа тунӑ списокне хатӗрленӗ, ялсене регистраци участокӗсем ҫине пайланӑ. Ҫапла майпа списокри 177 ял 190 кварталла кӗрет. Унта 14288 ҫурт, 14313 пурӑнмалли ҫуртпа хуралтӑсем, 15075 пурӑнмалли пӳлӗмсем (хваттерсемпе пӳлӗмсем), 37165 ҫын.

Июлӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа районӗпе 24 регистратор ӗҫе пуҫӑннӑ. Вӗсем ҫуртсен малтанласа тунӑ списокне тӗрӗслеҫҫӗ, унта кӗртмен ҫуртсем юлнӑ пулсан, вӗсене кӗртеҫҫӗ, хӑйсене ҫирӗплетсе панӑ участоксене ҫитсе килеҫҫӗ, картограммӑри ҫуртсем те пуррипе ҫуккине тӗрӗслеҫҫӗ. Перепиҫпе ӗҫлекен А.С. Волков уполномоченнӑй палӑртнӑ тӑрӑх, регистраторсем пирки ыррине ҫеҫ каламалла. Хӑйсен тивӗҫӗсене чӑннипех те тӑрӑшса туса пыраҫҫӗ. Вӗсенчен 18-шӗ хӑйсем тӗрӗсленӗ материалсене списока электронлӑ майпа хатӗрлеме панӑ. Регистраторсем пӗтӗмпе 12219 ҫурта ҫитнӗ. Уйрӑмах паян Л.Л Толстовапа Г.М. Маряшкина (Юнкӑ ял тӑрӑхӗ), В.Г. Александрова (Уйкас Янасал), Н.И. Германова (Йӳҫкасси), Т.А. Березина (Турай) тата ыттисене ырӑпа асӑнса хӑвармалла. Регистраторсене хӑш-пӗр ял старостисем пулӑшнине те палӑртма кӑмӑллӑ.

Ларура адрес хуҫалӑхӗнчи ӗҫсене кӗске вӑхӑтрах туса пӗтермеллине, перепиҫ ҫинчен ӑнлантарса ҫырнӑ материалсене халӑх йышлӑн ҫӳрекен вырӑнсене ытларах ҫакмаллине палӑртрӗҫ.

Л.ПАВЛОВА.

Кӗскен

Кӑҫал 100 ҫемье йӗркеленнӗ

Иртнӗ юн кун районти ЗАГС пайӗнче 100-мӗш мӑшӑра регистрациленӗ. Кашмашри Алина Вячеславовна Чаплинапа Шупашкарти Виктор Аверкиевич Кузнецов ҫӗнӗ ҫемье йӗркеленӗ.

Ҫамрӑк мӑшӑра нумай ҫул килӗштерсе пурӑнма, кил ҫурт тулли ача-пӑча ӳстерме сунатпӑр.

ҪЫРӐНТАРУ

Хаклӑ вулакансем! Районти «Ҫӗнтерӳ ялавӗ» хаҫата 2010 ҫулхи пӗрремӗш ҫур ҫулта илсе тӑма унччен хакпах ҫырӑнтараҫҫӗ. Ултӑ уйӑха ҫырӑнмалли хак – 191 тенкӗ те 70 пус.

Райхаҫат редакцийӗ.

Саламлатпӑр!

Хисеплӗ те хаклӑ ҫыннӑмӑра, юратнӑ хӗрӗме, мӑшӑра, аннене, кукамая – Ятман ялӗнче пурӑнакан **Алевтина Зиновьевна ПРИЕМОВАНА** 50 ҫулхи юбилей ячӗпе ӑшшӑн саламлатпӑр. Ялан ҫирӗп сывлӑхлӑ пул, иксӗлми вӑй-хӑват, савӑк кӑмӑл, вӑрӑм кун-ҫул, пурнӑҫра телейпе ӑнӑҫу сунатпӑр. Санпа юнашар яланах ырӑ кӑмӑллӑ та тӳрӗ чунлӑ тӑванусемпе тусусем пулччӑр. Пурнӑҫу ӑнса пытӑр, мӗн ӗмӗтленни пурнӑҫлантӑр.

Саламлаканӗсем: мӑшӑрӗ, амӑшӗ, ывӑлӗ, хӗрӗпе кӗрӳшӗ, мӑнукӗсем, Антиповсем, Николаевсем тата 30 ҫултан тӗл пулнӑ Альбина хӗр-тусӗ.

Москакасси ял тӑрӑхне кӗрекен Анаткас Хачӑкра пурӑнакан юратнӑ аннепе хунямана, савнӑ кукамая, хисеплӗ тӑхлачӑна ялан кӑмӑллӑ тӑванӑмӑра – **Елена Мокеевна ИРЗАКОВАНА** 80 ҫул тултарнӑ ятпа ӑшшӑн саламлатпӑр. Ӗҫ ӗмӗрне стройкӑра штукатур-малярта ирттернӗ ҫывӑх ҫыннӑмӑра ачисемпе мӑнукӗсем тата ытти тӑванӗсемпе ял халӑхӗ хушшинче килӗшӳ-ҫураҫупа татах нумай ҫул пурӑнма ырлӑх-сывлӑх сунатпӑр. Паянхи кун санӑн умӑнта пирӗншӗн тунӑ ырлӑх-пиллӗхшӗн Тӳрӑран вӑй-хӑват ыйтса ҫӗре ҫити пуҫ таятпӑр.

Салампа: хӗрӗсемпе кӗрӳшӗсем, 6 мӑнукӗ, хӑтипе тӑхлачи тата ытти ҫывӑх тӑванӗсем.

Поздравляем **ЛОБАЧЕВУ Нину Артемьевну** с 60-летием!

Тебе, родная наша,
Всего лишь 60!
Душа твоя все краше
И теплее взгляд.
Трудилась день и ночь,
Всегда была готова
Ты каждому помочь,
И нас ты научила
Работать и любить.
И мы, как ты, стремимся
Полезны людям быть.
Ты отдала нам годы
Душевного тепла
И через все невзгоды
Всегда вперед вела.
Тебе, любимой маме,
Тете и свекрови,
Единственной, родной,
Шлем поздравленья наши
И наш поклон земной!

С поздравлением: Лобачевы, Вязовы, Марковы, Мартыновы.

Хисеплӗ те хаклӑ ҫыннӑмӑра, юратнӑ мӑшӑра, аттене, кукаҫие, масака, ҫывӑх тӑванӑмӑра – Сентимӗр ялӗнче пурӑнакан **Илья Андреевич КОЛБАСОВА** сумлӑ юбилейӗ – 60 ҫул тултарнӑ ятпа чи ӑшӑ сӑмахсемпе саламлатпӑр. Ҫак паллӑ кун ячӗпе саламласа сана пурнӑҫра мӗн пур ыррине кӑна сунатпӑр. Яланах ҫирӗп сывлӑхлӑ пул, ӗмӗрӳ чӑваш сурпанӗ пек вӑрӑм пултӑр. Ачусемпе мӑнукусем, ҫывӑх тӑванусем сана яланах савӑнӑҫпа телей, савӑк кӑмӑл парнелеччӗр. Пурнӑҫу ӑнса пытӑр, мӗн ӗмӗтленни пурнӑҫлантӑр.

Виталий Андреевич КОЛБАСОВА та ҫуралнӑ кунӗ ячӗпе саламласа ырлӑх-сывлӑх, телей сунатпӑр.

Саламлаканӗсем: мӑшӑрӗ, ывӑлӗпе кинӗ, 2 хӗрӗпе кӗрӳшӗсем, мӑнукӗсем, хуньамӑшӗ, тӑванӗсем.

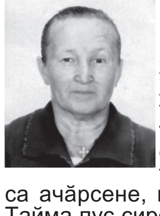

Ылтӑн-кӗмӗлрен те хаклӑрах, хӗвелтен те ӑшӑрах ҫыннӑмӑра, аннене – Шупуҫ ялӗнче пурӑнакан **Нина Ивановна РОМАНОВАНА** июлӗн 25-мӗшӗнче 60 ҫул тултарнӑ ятпа саламлатпӑр. Хаклӑ аннемӗр, эсир пире пурнӑҫ парнелерӗр, ура ҫине ҫирӗппӗн тӑратрӑр, пурнӑҫ ҫулӗ ҫине тухма ырӑ канашсемпе пулӑшрӑр. Ӳмӑн пек ҫирӗп сывлӑх, вӑрӑм кун-ҫул, ҫӑл куҫ пек тапса тӑракан вӑй-хал сунатпӑр. Ҫирӗп сывлӑхлӑ пулса ачӑрсене, мӑнукӑрсене савӑнтарса пурӑнмалла пултӑр. Таймa пуҫ сире пуринишӗн те.

Салампа: мӑшӑрӗ, 4 хӗрӗ, кӗрӳшӗсем, 8 мӑнукӗ.

Хаклӑран та хаклӑ хӗрӗме, аннене, аппана, йӑмӑка, кукамая, хунямана, тӑхлачӑна – Мулкачкасси ялӗнче пурӑнакан **Тамара Ивановна УТКИНАНА** сумлӑ юбилей ячӗпе саламлатпӑр. Эпир сана ӑшӑ кӑмӑлушӑн, пур вӑхӑтра та пире пулӑшма май тупнишӗн тав тӑватпӑр. Ҫирӗп сывлӑх, канлӗ те телейлӗ, вӑрӑм кун-ҫул сунатпӑр. Сан умра пуҫ таятпӑр.

Саламлаканӗсем: амӑшӗ, 2 хӗрӗ, ывӑлӗ, кӗрӳшӗ, мӑнукӗсем, тӑхлачи, пур тӑванӗсем.